

ВАСИЛ ЦОНЕВ ДВУБОЙ

chitanka.info

Ние си седяхме и си играехме шах. Какво може да прави друго човек в една почивна станция, след като се е пекъл цяла сутрин на плажа и след като се е наобядвал с първо, второ и трето? Просто си седиш в столовата, пушиш си цигара и си играеш шах, докато ти се смеле достатъчно храната, за да не ти е неспокоен следобедният сън.

Седяхме си ние така и си играехме шах и изведнъж — тряс — вратата тресна и в салона влезе с гръм едър, мустакат гражданин. Радецки, дето спаси положението на Шипка, не е пристигнал с такова самочувствие, с каквото се изтъпани този мастит гражданин.

— Началник — определи мигновено Митьо.

Митьо винаги гласно определя нещата, които ние си мислим. Като види някакъв фукльо, той вика:

— Фукльо.

Докато ние си знаем, че е фукльо, но не го казваме. Има такива хора — винаги казват гласно неща, които всички знаят, и сетне се бият по гърдите, че те са открили Америка.

— Точно така — казваше Митьо, — и викингите навремето са открили Америка, но понеже са си замълчали, парсата обра Колумб. Като знаеш нещо, кажи го, та и другите да го знаят. Бъзливци такива! Мислят всички заедно, а като трябва да кажат на говедото говедо, зяпат в тавана и чакат аз да кажа, та да ми духнат под опашката.

Тука Митьо е прав, ама има късмет и никой не му духа под опашката, защото вече са свикнали с него — и най-страшната истина да изтресе, само вдигат рамене и казват:

— Митьова работа.

А ние една стотна от това да споменем — хайде на кино от пет до четири.

И тоя път, както споменах, пак Митьо определи:

— Началник.

А ние от пръв поглед веднага разбрахме, че е началник. Иначе защо ще има такива мустаци — гъсти и черни под носа? Кой нормален човек носи такива мустаци! Такива мустаци носят само началниците. Откъде е излязла тази мода, не знам, но досега не съм видял обикновен човек да носи такива мустаци. Те си вървят заедно с шкембето, едрия ръст и началническия пост. И като гледаш такъв човек, хич и не можеше да си представиш, че някога е бил бебе или е бил обръснат. Струва ти се, че такъв се е родил и такъв ще си умре.

Началникът ни огледа с присвити очи, точно така както гледат началниците от президиумите — уж в тебе гледа, а някъде над главата ти се рее погледът му. Уж те гледа, ама ти е ясно, че хич и не му е до теб и в момента обмисля някакъв много важен държавнически въпрос. Като видя погледа му, Ванката инстинктивно се надигна. Много интересен е тоя Ванка. Все има чувство, че той е виновен за всичко. Дори когато сменят имама на Хабрамадут с преврат, на другия ден гледа всички с виновни очи, сякаш иска да каже:

— Извинете, съвсем не исках да направя това. Случайно стана.

Та и сега той беше готов да се извини пред началника за това, че играем шах. Хем знае, че няма нищо страшно в това да играеш шах, след като си се наобяждал и чакаш да ти се смеле храната, ама чувството му за виновност го накара да стане и да погледне като бито псе. Навярно така е изглеждал Исус Христос на кръста, отправяйки очи към господата отец в предсмъртния си час — не са виновни хората, той сам се е заковал на кръста — ей така на, само за майтап.

Началниците много обичат такива типове. Дай му на началника такъв мухльо, та да може на главата му да изпробва всички гръмотевици, светкавици, кьорфишеци и жабешки бомбички. Нещо като тренировъчен полигон или като спаринг-партньор.

И, разбира се, началникът веднага зърна верноподаническата му фигура, пое въздух, изду се и изтрещя:

— Ела сам!

И Ванката като маймуна, хипнотизирана от очите на питон, тръгна с ококорени очи към мустаците. И точно тук стана нещо неочаквано. Някакъв човек, когото едва сега видяхме за пръв път и който май че ни се мярна преди половин час и седеше кротко до прозореца, изведнъж скочи и изгърмя:

— Назад!

Властният глас блъсна Ванката в лицето и го закова на място.

Началникът се ококори. По лицето му най-неочаквано мина усмивка. Навярно такава усмивка е имал Ксеркс, когато съобщил на тристата спартанци, защитаващи Термопилите, че ще затъмни слънцето със стрелите си, и получил отговора на Леонид: „Толкоз по-добре. Ще се бием на сянка“.

Началникът облиза устните си и от устата му излезе мек, кадифен глас:

— Как?...

— Така — отсече опонентът.

Началникът мигновено потъмня, сбърчи вежди и каза глухо и властно:

— Ела!

Ванката отново политна напред, но опонентът го дръпна назад с контразаповед, произнесена с безапелационен глас:

— Назад!

Ванката се олюля и отново се закова. Така ще спре и своето въртене и ще се закове земята, ако на същото разстояние, на което се намира слънцето, но от обратната страна, се появи друго слънце.

Великолепно зрелище, което можеше спокойно да се демонстрира от учителите по астрономия. Ние стояхме очаровани и възхитени:

— Това се казва мач! — прошепна Митьо.

Отначало изглеждаше невероятно, че малкият, облечен в сив костюм човек, ще успее да уравни силата на мустакатия гигант, но сега вече не гледахме фигурите, а слушахме само гласовете. И двата гласа бяха първо качество: кадифени, плътни, обиграни в редица речи и изказвания. Те модулираха, трептяха с обертоновете си и подобно на цигулки се извисяваха в небесата, за да се продънят миг след това с трясък и рев в подземията и противоатомните скривалища.

Ванката стоеше по средата бледен, готов всеки миг да припадне, вперил поглед на четиридесет и пет градуса. Опонентът се смили. Той направи няколко бавни крачки, хвана Ванката за рамото и каза тихо:

— Седнете си.

Ванката се люшна назад и падна върху първия стол.

— Едно на нула за Давид — прошепна Митьо.

Опонентът или Давид, както го нарече Митьо, погледна мустакатия, направи още една крачка и каза със съвсем нов, спокоен, но криещ в себе си бури и гръмотевици глас:

— Тряскате вратата? Крещите?

Мустакатият го погледна с притворени очи. Той още не можеше да осъзнае какво става.

— Извинете се! — каза Давид.

Мустакатият се ококори:

— Как?

— Тук е почивна станция. Шумът е вреден. Извинете се на почиващите.

Мустакатият изпръхтя:

— Почиващи?

Рязко направи една крачка напред:

— Почиващи? Уморени? И сега си почиват?

— Почиващи. Уморени. И сега си почиват — повтори Давид.

— Голиат набира сили — прошепна Митьо.

Голиат наистина се надуваше. Като набра достатъчно въздух, той го задържа и започна бавно и ритмично да го изпуска:

— Слушайте, мили мой приятелю. Тези тук — той ни посочи с жест, — да се умножат по сто, няма да дадат една хилядна от това, което върша аз. Ясно? Но аз не си почивам. Аз никога не съм си почивал — ревна той с такава сила, че разлюля огромния полилей. — Аз работя по двадесет и пет часа в денонощие, за да могат такива паразити като вас...

— Махнете се оттук — каза кротко Давид.

За кой ли път Голиат се олюля от смайване.

Изведнъж гласът му стана тих. Той извади бележник и молив и попита:

— Името ви?

— Ако до една минута не се махнете, ще викна милиция.

Голиат го погледна с изненадващо добродушен поглед. Той дори се изсмя:

— Слушайте. Аз никого не съм уволнявал досега. Но честно слово, запомнете, давам честно слово — от този час, от тази минута вие вече не сте на работа.

Ванката, който слушаше ококорен, се залюля и за малко не падна от стола.

Митьо изсвири:

— Десет на един за Голиат!

И тук стана нещо неочаквано. Давид също се изсмя. Той изкрещя и се затресе от смях. Като се успокои, погледна с любези, светнали очи към Голиат и каза:

— Знаете ли — много ще ми е интересно да видя физиономията ви след малко.

Това беше необичаен обрат.

— Десет на десет — отбеляза Митьо.

Изведнъж над главите ни се разнесе страшен смях. Смееше се Голиат. Той ревеше, друсаше корема си, разперваше ръце към тавана и се биеше по гърдите, за да не се задави.

Давид отначало се сепна от страшния смях, но веднага след това изпищя, хвана се за стомаха и също падна на един стол и зарита от смях. Състезанието започна да става интересно.

— Такъв мач не бях гледал досега — каза Митьо, — мач за милиони.

Двамата риташа, сочеха се с пръст, веднага след което отново избухваха в бури и вихрушки от смях.

Публиката не се смееше. Тя гледаше ту единия, ту другия. Работата беше много сериозна. След такъв смях прошка няма. Единият трябваше да падне в нокаут. Но кой?

Най-сетне смехът започна да затихва. Двамата въздъхнаха по още един път, изтриха сълзите си и се погледнаха със съжаление.

— Значи искате да видите физиономията ми след малко? — попита Голиат, като отново се закиска.

— А вие ще ме уволните, нали? — закиска се Давид.

Смехът отново щеше да избухне, но Голиат неочаквано стана и каза:

— Съжалявам. Много ми беше приятно, но повече нямам време. Насмях се за двадесет години. Е какво, скъпи приятелю — и той си подаде ръката, — ето моята мъжка дума. Вие сте уволнен.

Давид се засмя и подаде ръката си:

— Мислех да ви дам на милицията за хулиганство. Но сега ще възбудя дело срещу вас за злепоставяне на властта.

Голиат изведнъж тръсна ръката му:

— Слушайте!...

Вместо да слуша, Давид се обърна към нас:

— Изхвърлете го навън! Вземете и данните от паспорта му. Хайде!

Заповедта беше дадена с такъв тон, че всички се надигнахме.

— Давид поведе — прошепна Митьо.

И с въздишка тръгна към Голиат. Нямаше съмнение, Давид беше по-голям началник. Но тук стана нещо неочаквано.

— Задръжете го! — каза Голиат и посочи Давид.

Митьо изстена:

— Проклятие — сбърках — Голиат излезе напред с две дължини.

— Вземете му паспорта! — ревна Давид.

— Задръжте го! — изкрещя Голиат.

Ние седяхме като втрещени. Това, което по-рано беше Ванката, сега бяхме всички ние. Хвърчахме като футболни топки по игрището, но не можехме да влезем в никоя врата.

Изведнъж Голиат махна с ръка:

— Добре. Да се споразумеем. Аз не искам да казвам на всички кой съм. Ще ви покажа само паспорта си и местоработата, а вие също ще ми покажете своя и вашето място на работа. Вярвам, че това ви устройва, нали?

Давид се усмихна:

— Напълно.

Голиат бръкна в джоба си:

— Моля да ме извините, но вие наистина ме карате да стигна до крайност. Сега вече съм длъжен да направя всичко, за да ви уволня.

— Благодаря — кимна Давид, като бъркаше в своя джоб.

Двамата си размениха паспортите. Но никой не разгръщаше паспорта на другия.

— Е, хайде — разтворете го и вижте — каза Голиат.

— Лесна работа. Искам само вие да разтворите моя.

— Защо — усмихна се Голиат, — когато разтворите моя, вече няма да има смисъл аз да разтварям вашия.

— Не знам, но имам предчувствие, че ще бъде обратното.

— Нима?

— Да, да.

— Ама това е красиво! — разпери ръце Голиат и седна на един стол.

— Чудесно е, нали? — кимна Давид и седна срещу него.

Двамата се гледаха с усмивки и с любов. Приличаха на влюбени, които се срещат след дълги години раздяла.

— Вие ми доставихте истинско удоволствие.

— И вие, и вие.

— Отдавна не съм бил толкова весел.

— И аз, и аз.

— Имам една идея! — плесна се Голиат. — Навярно тук има любители фотографи — нека ни заснемат сега, както се смеем, и веднага след като си погледнем паспортите.

— Чудесно!

— За момент! — скочи Митьо и след малко стоеше срещу двамата с апарата си. — Усмихнете се!

Двамата се усмигнаха.

— Готово!

— Е — въздъхна Голиат, — да пристъпим към втората снимка.

— Да пристъпим.

— Ще броя до три — когато кажа „три“, едновременно поглеждаме паспортите и той ни снима.

— Чудесно.

— Едно, две, три!

Щрак!

Ако тази снимка бе видяла бял свят, навярно Митьо щеше да спечели с нея сума ти международни конкурси.

Двамата стояха като замръзнали, с широко ококорени очи.

Така навярно е изглеждал и Едип, когато е разбрал, че жена му е същевременно и негова майка.

Мина около една минута в пълна тишина.

Сетне двамата поеха дъх и казаха едновременно:

— Вие?

И едновременно по лицата им мина гъста червенина.

— Апаратчето! — ревноха двамата в един глас.

И без да чакат Митьо, грабнаха го от ръцете му, извадиха филма и го осветиха. После се хванаха под ръка и казаха:

— Да вървим!

И изскочиха навън.

Миг след това пристигна запъхтян и разчорлен управителят на станцията:

— Къде са началниците?

— Кои началници? — попитахме ние.

— Остави се — новият началник на нашето главно управление дал среща тук на началника на някакво главно обединение, а аз едва сега научих. Дали са пристигнали?

— Да — отвърна Митьо, — пристигнаха и се срещнаха. Срещата мина на високо равнище и завърши реми.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.